

Jak národy dostaly své vlasti

Legendy a pověsti o vlastním původu řadí každý národ do své mytologie. Vyprávění o tom, proč se ten který národ usadil v zemi, v níž žije, ale nebyla vždy součástí těchto mytologických příběhů. Některé vznikaly až později a snažily se často vtipně či sarkasticky „dovysvětlit“, jak národy přišly ke svým zemím – ať už to měla být odměna, nebo jen shoda náhod. V moderní době dokonce vznikaly nové „legendy“ vysvětlující usazení se v příslušné zemi jako Boží trest, často jde o humorné příběhy a anekdoty.

Legenda pro Ukraínu

Як тільки Господь наш, Сотворитель, поселив на Землі людей, вони одразу почали просити в Бога для себе зручні та вигідні місця для проживання. Не квапились тільки українці. Вони були відпочатку козаками: безпечно мандрували по землі, милувалися красою світу і нікому не заважали. Якось озирнулися і побачили, що повсюдно снують люди, обживають займані місцини. Тоді пішли і вони до Господа. Тихенько стали за порогом і чекали, бо Творець саме тоді був чимось дуже сильно зайнятий. А коли Сотворитель оглянувся і побачив чубатих вояків, то здивувався:

- А чого вам треба, хлопці? – запитав Господь.
- Та землі-материзни хочемо, Боже!
- Буде вам матінка земля. Ідіть та осідайте он на тому клаптику між морями, – показавши пальцем униз.
- Та там уже іспанці, Боже!
- Ага, то біля них і селіться.
- Не можемо, Господи, там французи, а далі німці, ще якихось людей повно.

Подивився Бог згори і переконався, що все вже роздано. А козаки ну дуже йому сподобались – і не хотів Творець залишати їх без земель.

– Гаразд, – сказав Господь. – Віддам я вам он той куточок понад Дніпром, що залишив собі на земний рай. Але то незвичайний куточок – раїна. Земля там дуже родюча і пахне медом, вода – як молоко, а з неба в душу людей ллється пісня. На той куточок будуть зазіхати нечестивці, тому його треба пильнувати і боронити. Як будете інаправду такими відважними лицарями, як мені видається, то на тій землі станете господарями, а як ні – то рабами нечестивців.

– Згода. Добре, Господи! Буде так, як кажеш. Благослови в дорогу!

Поблагословив їх Сотворитель і провів до райський воріт. Відтоді орють козаки землю, а зброєю захищають її від усякої нечисті. І назвали свій райський куточок – Україна. ■

Pověst o Ukrajině

Jakmile náš Hospodin a Stvořitel obydlel Zemi lidmi, hned jej začali prosit o výhodná a pohodlná místa pro život. Jen Ukrajinci nespěchali. Od začátku to byli kozáci: putovali si bezstarostně po krajině, kochali se krásami světa a nikomu nepřekáželi. Jednou se rozhlédli kolem sebe a spatřili, že všude se hemží lidé a zabydlují obsazená místa. A tak se Ukrajinci vydali za Hospodinem. Tíše stáli před prahem a čekali, poněvadž Pánbůh byl zrovna něčím tuze zaměstnán. Když se Stvořitel ohlédl, uviděl vojáky s chocholy a podivil se: „Copak potřebujete, chlapci?“ „Rádi bychom nějakou otčinu, Bože!“ „Dostanete otčinu. Běžte a usídlete se na támhletem kousku mezi moři“ ukázal Hospodin prstem dolů. „Ale tam už jsou Španělé, Bože!“ „No tak se usadte vedle nich.“ „Nemůžeme, Hospodine, tam už jsou Fran-

couzi, a dál Němci a ještě plno dalšího všelijakého lidu.“ Pánbůh se podíval shora a vskutku: vše už je rozdáno. Avšak kozáci se mu tak zalíbili, že je nechtěl nechat bez vlasti. „Tak dobře,“ pravil. „Dám vám tamten koutek nad Dniprom (Dněprem), který jsem si nechal pro zemský ráj. To ale není jen tak obyčejná krajina, je to spíš rajina: země je tam tuze úrodná a voní medem, voda je jak mléko a z nebe do lidských duší plyne píseň. Po tomhle kousku se budou sápat zloduchové, proto jej musíte hlídat a bránit. Pokud se doopravdy ukážete jako stateční a čestní rytíři, za které vás mám, budete v té zemi panovat, jinak se stanete otroky padouchů.“

„Platí. Dobrá, Hospodine! Staň se, jak pravíš. Požehnej nám na cestu!“ Pánbůh jim požehnal a vyprovodil až k rajským vratům. Od té doby orají kozáci svou půdu a se zbraní v ruce ji brání proti všelijakým zloduchům. I dali kozáci svému rajskému koutku jméno Ukrajina. ■

